

(דברים שנאמרו לפני הסרת הלוט מאתר הזיכרון לבוני המעגן, מייסדי מכמורת.
11.01.2019.)

ערב טוב, מכובדי כולם.

ראשית, ברצוני לקדם בברכה את האורחת שלנו, ראשת המועצה גלית שאול, שהגיעה לכבד אותנו: "ברוכה הבאה, הצלחתך הצלחתנו".

שנית, אני מברכת את מי כל מי שהגיעו לטקס: החברים מרמות ים, מהמרכז הימי, מבית הספר למדעי הים, מכללת רופין. וכמובן, ותיקי מכמורת, דור ראשון, דור שני והכי הרבה – צעירי מועדון השיט מכמורת עמק חפר המשתמשים העיקריים והם דור העתיד שלנו במעגן.

יגאל אלון מגינוסר שלייד הכנרת, הקיבוץ ממנו הגיעו הורי, כתב: "עם שאינו יודע את עברו, ההווה שלו דל ועתידו לוט בערפל" עברו הרחוק של מעגן מכמורת מעט מטושטש, אם כי כבר במפות עתיקות מהמאה ה-15, מופיע שמו: "מכמורטאת" באותיות גדולות. בתקופת התורכים הוא נקרא "אבו זבורה", על שם בעל האדמות שהתגורר במעלה נחל אלכסנדר. הנמל שלנו נקרא אז "נמל האבטיחים" ואפילו על פי שמו, המעגן לא היה כמעט בשימוש, חוץ מעונת האבטיחים.

כאשר הגיעו אליו מייסדי מכמורת בשנת 1945 בעקבות חלומם הציוני, החליטו לקשור את עתידם במעגן שלפנינו. הם דמיינו את עצמם מקימים כפר דייגים פסטורלי שבו יצאו עם בוקר לים ויחיו מהדייג. גם אנשי שיטת 13 חשבו אז להפוך את המעגן במכמורת לביתם ואף סייעו במימון.

הדייגים, במו ידיהם בנו את שוברי הגלים אך כשהעמיקו את המעגן הסתבר שלא ניתן לעגון בו את ספינות הדייג שלהם ולא ברור לי עד היום מה בדיוק קרה. להשערתי – חוסר תקציב. הם נאלצו לעגון את ספינות הדייג בחיפה ומאוחר יותר, בנמל הקישון. גם השייטת עזבו כשהחליטו בסופו של דבר לעבור צפונה.

טוויסט בעלילה – חברנו "רפי רופין" שרעיונותיו – חלומותיו, וקשריו היו נדבך חשוב בתולדות מכמורת והמעגן, חשב שניתן להקים במקום בית ספר לדייג וחקלאות. הקמת בית הספר לדייג שרפי רופין, מרדכי פאיאנס ז"ל ויבדל לחיים ארוכים, אליהו כושי שחר, היו המנהלים הראשונים שלו, קשר את המעגן בקשר בל ינתק עם חינוך הנוער לאהבת הים, אהבת הארץ ואהבת הזולת, עד היום.

במשך השנים נוספו עוד מוסדות חינוך החוברים יחד בשיתוף פעולה, סביב מעגן מכמורת: המרכז הימי של עמק חפר, מועדון השיט מכמורת, בית הספר למדעי הים של מכללת רופין.

לפני מספר חודשים הגיעה בלהה מורנו – פנחסי, שהוריה מייסדי מכמורת ורק על עלילותיהם ניתן לכתוב ספר, אל גלאובר זאב, היושב קבוע בעמדת הפיקוד וההצלה של המעגן והעלטה רעיון, להציג את סיפור המעגן על שלט עובר כל מי שעובר במעגן ותוהה מה המקום הזה. גלאובר, כדרכו, הסתפק בפחות מילים ויותר מעשים, הקים את האתר שלפנינו ודניאל פנחסי (אח של) עיצב את תוכן השלט שעליו.

אלפי בני נוער עוברים יום יום במעגן. חלקם מבקשים לדעת מהו המעגן הזה ולא תמיד מקבלים תשובה. מעתה, הלוח ייתן להם טעימה מהעבר וכפי שאמר הלל הזקן כשהתבקש ללמד את התורה על רגל אחת:

" ואהבת לרעך כמוך ואידך זיל גמור" ואת השאר לך ולמד.

תודה. רחלי גלאובר.

